Lietas Nr. 123002614
Lietas arhīva Nr. 105AA-0049-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Madonā 2014.gada 30.maijā

Vidzemes apgabaltiesa šādā sastāvā

tiesnese referente Dz.Apine

tiesneses R.Liepiņa un E.Knēgere

izskatīja apelācijas kārtībā rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Madonas rajona tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu, ar kuru atstāts negrozīts Madonas novada pašvaldības Administratīvās komisijas lēmums par /pers. B/ sodīšanu pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 152.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 25.novembrī Madonas novada pašvaldības būvinspektors Valsts amatpersona sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. DP600322 par /pers. B/ saukšanu pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā LAPK) 152.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu. Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, kas 2013.gada 20.oktobrī /pers. B/ piederošajā zemes gabalā /Nosaukums A/ Praulienas ciemā, Madonas novadā notikuši zemes rakšanas darbi, patvaļīgi rokot ūdensvada pievadu līdz dzīvojamai mājai, sabojāts spēka elektrokabelis tā aizsardzības zonā.

[1.1] 2013.gada 13.decembrī Madonas novada pašvaldības Administratīvā komisija izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un pieņēma lēmumu, ar kuru /pers. B/ atzīta par vainīgu LAPK 152.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā un sodīta naudas sodu Ls 70 (99,60 *euro*) apmērā.

[2] Minēto lēmumu /pers. B/ pārsūdzēja Madonas rajona tiesā un sūdzībā norādīja, ka nav veikusi lēmumā minētās darbības. Nekustamais īpašums /Nosaukums A/ ir iznomāts /pers. C/, kura ir veikusi šos rakšanas darbus, kā arī uzņēmusies sakārtot dokumentus saistībā ar turpmākajiem darbiem. Pēc nomas līguma noslēgšanas /pers. C/ nosūtījusi ūdensvada atzaru novietojuma attēlu un Madonas ūdens 2011.gada 19.oktobra tehniskos noteikumus. Tas pierādot, ka /pers. B/ neesot /pers. C/ apgalvojusi, ka visi dokumenti ir kārtībā, līdz ar to uzsākot rakšanas darbus, īrnieki ir zinājuši, ko dara.

[2.1] /pers. B/ norādīja, ka saskaņā ar LAPK sods tiek uzlikts vainīgajām personām, nevis īpašniecei. Administratīvā komisija esot pareizi konstatējusi, ka īrniekiem nebija tiesību veikt apbūvi, un tas esot kārtējais pierādījums tam, ka viņa kā īpašniece nav devusi atļauju vai lūgusi rakt ūdensvadu bez būvatļaujas.

[3] Ar Madonas rajona tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu /pers. B/ sūdzība noraidīta, atstājot negrozītu Madonas novada pašvaldības Administratīvās komisijas 2013.gada 13.decembra lēmumu.

[3.1] Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka /pers. B/ piederošajā zemes gabalā "/Nosaukums/", notikusi patvaļīga ūdens pievada tranšejas rakšana, kuras laikā sabojāts spēka elektrokabelis. Rakšana notikusi bez attiecīgas ar būvvaldi un citām institūcijām saskaņotas tehniskās dokumentācijas. Tiesa atsaukusies uz Būvniecības likuma 1.panta 2., 6., 12.punktu, 13.panta pirmo daļu, Vispārīgo būvniecības noteikumu 112. un 31.punktu un secinājusi, ka nav izpildīti Vispārīgo būvnoteikumu 3.2.2.punkta nosacījumi par būvatļaujas saņemšanu, par ko zemes īpašniece /pers. B/ zināja.

[3.2] Pirmās instances tiesā uzklausīti kā liecinieki /pers. B/ īrnieki, kuri veica konkrētos darbus. No liecinieku liecībām un pārējiem lietas materiāliem tiesa secinājusi, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, ka dzīvokļa īrniekiem /pers. C/ un /pers. D/ būtu

deleģētas tiesības ierosināt būvniecību /pers. B/ zemes īpašumā. Zemes nomas līguma lietā nav, dzīvojamo telpu īres līgumā būvniecības tiesības nav atrunātas un nekāda speciāla pilnvarojuma šādu darbību veikšanai īrniekiem nav. No tā tiesa secināja, ka /pers. B/, kā zemes īpašuma "/Nosaukums/" vienīgā īpašniece ir atbildīga par viņas īpašumā notiekošo būvniecību un par to, lai šī būvniecība notiktu likumīgi.

[4] Par Madonas rajona tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi pie administratīvās atbildības sauktā persona /pers. B/. Pamatojoties uz LAPK 289.^{1}, 288.panta pirmo daļu viņa lūdz atcelt Madonas rajona tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

[4.1] Apelatore norāda, ka Madonas rajona tiesa izskatījusi sūdzību neievērojot LAPK 288.panta pirmo daļu, kurā noteikts, ka persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, var pārsūdzēt lēmumu rajona tiesā pēc deklarētās dzīves vietas. Tā kā /pers. B/ deklarētā dzīves vieta esot Ropažu novadā, iesniegtā sūdzība bija jāskata Rīgas rajona tiesas darbības teritorijā.

[4.2] Apelatore uzskata, ka tiesa kļūdaini /pers. B/ atzinusi par administratīvā pārkāpuma subjektu. Lai gan būvniecības tiesības piemīt tikai nekustamā īpašuma īpašniekam, taču /pers. B/ esot tiesības būvniecības tiesību nodot tālāk, kā tas bijis arī šinī gadījumā, kad tika noslēgta privāttiesiska vienošanās ar /pers. C/.

[4.3] Apelatores ieskatā fakts, ka /pers. C/ vainojama administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, apliecināts ar pašas /pers. C/ liecībām tiesas sēdē, kas norāda, ka /pers. C/ bija deleģētas visas tiesības un pienākumi, kas saistīti ar ūdensvada ievilkšanu. Nav ņemts vērā arī fakts, ka naudas sodu par kabeļa sabojāšanu un elektroenerģijas piegādes traucējumiem samaksāja /pers. C/. Apelatore atsaucas uz tiesu praksi un norāda, ka tiesai visas šaubas bija jāvērtē par labu privātpersonai, kā tas esot noteikts Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 21.maija spriedumā lietā Nr.SKA-156/200.

[4.4] Apelatore norāda, ka tiesa kļūdaini izvērtējusi naudas soda samērīgumu un pamatotību. Uzskata, ka viņa nav vainojama administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, tāpēc nevar tikt sodīta.

Motīvu daļa

[5] Apsvērusi apelācijas sūdzības motīvus un pārbaudījusi pierādījumus lietā, apgabaltiesa secina, ka pirmās instances tiesas spriedums ir likumīgs un pamatots, bet /pers. B/ apelācijas sūdzība noraidāma kā nepamatota.

[5.1] Kā pirmais apsverams jautājums, vai lietas piekritības neievērošana ir tāds procesuāls pārkāpums, kas katrā ziņā ir sprieduma atcelšanas iemesls. Apelatores arguments, ka lieta izskatīta, pārkāpjot piekritības noteikumus, ka tā bija jāskata tiesā pēc viņas dzīves vietas, formāli atbilst LAPK 288.panta pirmajai daļai. Lēmuma pārsūdzēšanas kārtība norādīta pašvaldības Administratīvās komisijas lēmumā (lietas 31., 32.lapa). /pers. B/ sūdzību iesniegusi Madonas rajona tiesā saskaņā ar lēmumā norādīto pārsūdzēšanas kārtību. Saskaņā ar LAPK 289.^{12}panta pirmās daļas 1.punktu iestādes lēmuma atcelšanas iemesls ir tas, ka lietu izskatījusi iestāde, kurai nebija tiesību attiecīgo administratīvā pārkāpuma lietu izskatīt.

[5.2] Izvērtējot, vai /pers. B/ argumenti par šo procesuālo pārkāpumu ir arī tiesas sprieduma atcelšanas iemesls, apgabaltiesa ņem vērā LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 7.jūnija spriedumā lietā Nr.SKA-176 noteikto: "Lai atceltu apgabaltiesas spriedumu uz procesuālo tiesību normu pārkāpuma pamata, kasācijas instances tiesai ir jākonstatē tāds apelācijas instances tiesas procesuālo tiesību normu pārkāpums, kas ir novedis vai varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas". Apgabaltiesa norāda, ka administratīvo pārkāpumu lietās rajona (pilsētas) tiesa, izskatot sūdzības par iestāžu lēmumiem, pilda apelācijas instances tiesas funkciju, bet apgabaltiesa – kasācijas instances funkciju un tās nolēmumi nav pārsūdzami.

[5.3] LAPK nosaka administratīvā pārkāpuma izskatīšanu ne tikai pēc personas deklarētās dzīves vietas (LAPK 288.panta pirmā daļa), bet arī pēc administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietas vai personas dzīves vietas (LAPK 269.p). Apgabaltiesa ņem vērā, ka konkrētā lieta izskatīta pēc administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietas, kas ir /pers. B/ nekustamā īpašuma "/Nosaukums/" atrašanās vieta un liecinieku /pers. C/ un /pers. D/ dzīves vietas. Līdz ar to no procesuālās ekonomijas viedokļa lietu ātrāk un objektīvāk varēja izskatīt tieši Madonas rajona tiesā.

[5.4] Apgabaltiesa ņem vērā, ka administratīvā pārkāpuma lietu pēc būtības izskata iestāde, bet rajona (pilsētas) tiesa izskata sūdzību, pārbaudot iestādes lēmuma likumību. LAPK nosaka konkrēto iestādi, kas ir tiesīga izskatīt lietu, bet ne konkrēto tiesu, kurā skatāma lieta. LAPK nosaka tikai to, ka sūdzību izskata rajona (pilsētas) tiesa, pieļaujot mainīt lietas piekritību. Madonas rajona tiesa, kurā izskatīta /pers. B/ sūdzība par pašvaldības administratīvās komisijas lēmumu, ir tā paša līmeņa tiesa, kurā pēc likuma paredzēta sūdzības izskatīšana par iestādes lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

[5.5] Apgabaltiesa norāda, ka /pers. B/ bija tiesības lūgt Madonas rajona tiesai pārsūtīt lietu pēc piekritības saskaņā ar LAPK 288.panta ceturto daļu, bet šīs tiesības viņa nav izmantojusi. /pers. B/ pati sūdzību adresējusi Madonas rajona tiesai un piekritusi lietas izskatīšanai Madonas rajona tiesā rakstveida procesā (lietas 4.-7.lapa). Pēc lietas nozīmēšanas iztiesāšanai mutvārdu procesā /pers. B/ lūgusi iztiesāt lietu Madonas rajona tiesā bez viņas piedalīšanās (lietas 54.-55.lapa).

[5.6] /pers. B/ apelācijas sūdzībā nav norādījusi, kā sūdzības izskatīšana Madonas rajona tiesā, nevis tiesā pēc viņas dzīves vietas, ietekmējusi Madonas rajona tiesas sprieduma likumību. Ņemot vērā, ka pati sūdzības iesniedzēja bija adresējusi sūdzību Ma

donas rajona tiesai, bija lūgusi iztiesāt lietu rakstveida procesā, kā arī pēc tiesas lēmuma skatīt lietu mutvārdu procesā lūgusi lietu iztiesāt bez viņas piedalīšanās, apgabaltiesas ieskatā ar lietas izskatīšanu Madonas rajona tiesā nav aizskartas pieteicējas tiesības uz taisnīgu tiesu.

[5.7] LR AT Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 17. augusta spriedumā lietā Nr. SKA– 386 norāda, ka procesuālo tiesību normu pārkāpums ir jāvērtē atkarībā no tā ietekmes uz galīgo lēmumu. Vērtējot procesuālo tiesību normu pārkāpumus un to ietekmi uz procesa rezultātu, ir jānoskaidro, vai šis pārkāpums varēja ietekmēt administratīvā akta saturu un vai pastāv cēloņsakarība starp procesuālo pārkāpumu un citād a lēmuma iespējamību. Procesuālo tiesību normu ievērošana nav pašmērķis, proti, formāla atsaukšanās uz procesuālo pārkāpumu nevar būt par pamatu administratīvā akta atcelšanai. Procesuālā pārkāpuma ietekme uz administratīvo aktu var būt divējāda, proti, ir pieļauts tāds procesuālo tiesību normu pārkāpums, kas ietekmēja vai varēja ietekmēt lēmumu pēc būtības, un ir pieļauts tāds procesuālais pārkāpums, kas lēmuma saturu pēc būtības neietekmēja un ietekmēt nevarēja.

[6] Sekojoši tālāk apsverami apelatores iebildumi par pārkāpuma būtību, lai secinātu, vai lieta pēc būtības izspriesta pareizi. Apgabaltiesa noraida kā nepamatotus apelatores iebildumus par to, ka viņas darbībās nav administratīvā pārkāpuma sastāva un ka pirmās instances tiesa nepamatoti viņu atzinusi par šī administratīvā pārkāpuma subjektu.

[6.1] Pirmās instances tiesa atbilstoši LAPK 272.pantam administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitā ir noskaidrojusi, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī noskaidrojusi citus apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Lietas izskatīta mutvārdu procesā, nopratinot lietā kā lieciniekus īrniekus, kuri īrē /pers. B/ nekustamajā īpašumā dzīvokli (lietas 25.lapa).

[6.2] Pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi, ka /pers. B/ ir LAPK 152.pantā paredzētā pārkāpuma subjekts, jo saskaņā ar Būvniecības likuma un Vispārīgo būvnoteikumu normām tieši nekustamā īpašuma īpašnieks ir personīgi atbildīgs par būvniecības norisi savā īpašumā.

[6.3] /pers. B/ ar rakstveida pilnvaru nav nodevusi būvniecības tiesības īrniekiem /pers. C/ un /pers. D/, viņi neiznomā /pers. B/ zemi, bet īrē dzīvokli viņas nekustamajā īpašumā, kas redzams no dzīvojamo telpu īres līguma, kas slēgts tikai par dzīvokļa īri (lietas 25.lapa). Šādi fakti konstatēti gan lietas izskatīšanā administratīvajā komisijā, gan lietas izskatīšanas laikā mutvārdu procesā Madonas rajona tiesā.

[6.4] Apgabaltiesa noraida kā nepamatotus apelatores iebildumus, ka /pers. C/ un /pers.D/kā tiešie būvniecības darbu veicēji, kuri atzinuši savu vainu ar izdevumu samaksāšanu, ir vainīgi arī par LAPK 152.pantā paredzēto pārkāpumu un norāda, ka izdevumu samaksāšana par bojāto spēka kabeli pati par sevi nav vainu pierādošs fakts administratīvā pārkāpuma lietā, bet gan civiltiesisku attiecību risinājums ar iestādi, kurai radīts materiāls kaitējums.

[6.5] /pers. B/ apelācijas sūdzībā atkārtoti tie paši motīvi, kuri bija norādīti sūdzībā Madonas rajona tiesai. Pirmās instances tiesas spriedums ir motivēts, tajā norādīti pierādījumi par /pers. B/ vainu, kā arī izanalizēti pārkāpējas pretargumenti. Apgabaltiesa pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas motīviem un secinājumiem un tos savā nolēmumā neatkārto pamatojoties uz LAPK 289.^{22} un 289.^{13}panta trešo daļu.

[6.6] Apkopojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka procesuālais pārkāpums par lietas piekritību /pers. B/ lietā ir formāls, jo likums pieļāva pēc savlaicīgas pašas sūdzības iesniedzējas rīcības piekritību mainīt. Lieta pēc būtības pirmās instances tiesā izspriesta pareizi, līdz ar to procesuālais pārkāpums pats par sevi nav pamats pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21} pantu, 289.^{22} pantu, Vidzemes apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Madonas rajona tiesas 2014.gada 31.marta spriedumu atstāt negrozītu, /pers. B/ apelācijas sūdzību noraidīt kā nepamatotu.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā 2014.gada 30.maijā.

Tiesnese referente Dz.Apine

Tiesneses R.Liepiņa

E.Knēgere